

Abstrakt

Tato práce se zabývá jedním z prostorově kontextuálních vlivů na volební chování, a sice takzvaným efektem souseda. Ten spočívá v ovlivnění voličské přízně bydlištěm kandidáta, v jehož okolí tento kandidát zpravidla získává více hlasů, než průměrně za celý volební obvod, nebo více hlasů, než by se dalo očekávat podle jiných kritérií. Přítomnost a sílu tohoto efektu ověřuje práce na příkladu tří druhů voleb v Královéhradeckém kraji. Analyzuje efekt souseda ve volbách do Poslanecké sněmovny, Krajského zastupitelstva a Senátu. Výsledky působení efektu zkoumá v každých těchto volbách zvlášť a následně porovnává výsledky analýz těchto voleb navzájem, čímž poskytuje ojedinělou komparativní perspektivu tohoto jevu v českých volebních systémech. Význam efektu souseda je porovnáván i mezi vybranými politickými subjekty. Hlavní část analýzy se zaměřuje na jejich volební výsledky v jednotlivých obcích i v celém kraji s ohledem na odlišnost výsledků v domácích obcích kandidátů. Pro dokreslení významu efektu souseda na volební zisky stran byla provedena i regresní analýza, ve které byla případná přítomnost bydliště kandidáta v obci jednou z několika vysvětlujících proměnných vedle některých socioekonomických ukazatelů. V práci byl prokázán celkově významný vliv efektu souseda na volební výsledky analyzovaných stran v Královéhradeckém kraji a byla potvrzena hypotéza o nejsilnějším působení efektu souseda ve volbách do Senátu jakožto většinovém systému voleb.

Klíčová slova: efekt souseda; kandidát; volby; volební geografie; volební chování

